

INGEZONDEN.

HET APOTHEKERSVRAAGSTUK.

Het is moeielijk, te debatteeren met den heer SNOECK HENKEMANS. Hij is begonnen met te zeggen, dat, naar zijn overtuiging, de apothekers ongelijk hebben, wanneer zij „vrije apothekerskeuze” eischen. Argumenten daarvoor heeft hij niet bijgebracht! Wanneer ik nu zeg: „naar mijn overtuiging hebben de apothekers groot gelijk, en „wordt hun onrecht aangedaan”, en daarvoor krachtige bewijzen lever, beantwoordt collega SNOECK HENKEMANS dat niet door ontzenuwing van mijn argumenten, maar zegt hij eenvoudig: „gij kunt daar niet over oordeelen, want gij zijt misschien (!) niet objectief genoeg”.

Tegenover zulk een Pilatus-redeneering kan men het debat wel staken, temeer nu collega SNOECK HENKEMANS volhardt in zijn meening, dat wij niet tot oordeelen bevoegd zijn over een strijd tusschen apothekers en verzekerden, die ons niet rechtstreeks raakt.

Kampen, 25 Sept. 1915.

J. D. C. KOCH.

DE MACHT IN ONZE AFDEELINGSZIEKENFONDSEN.

Tegenover collega SCHUCKINK KOOL, die mij bij name oproept, kan ik, dunkt mij, kort zijn.

Wij hebben bij bindend besluit bepaald, aan welke voorwaarden ziekenfondsen zullen moeten voldoen, zullen de leden der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst zich daaraan mogen verbinden. Daarbij is ook de machtsverhouding geregeld. Weliswaar hebben wij de voorwaarde op dit punt zóó geformuleerd, dat leden en apothekers, noch afzonderlijk, noch vereenigd met derden, *meer* macht mogen hebben dan de dokters, maar ik vertrouw, dat niemand zoo geestig zal zijn, op te merken, dat aan deze voorwaarde ook voldaan is, indien zij niets te zeggen hebben en wij alles. Wie dus meent, dat wij in onze afdeulingsziekenfondsen *de* macht mogen en moeten hebben, die meent, dat deze fondsen niet onder het bindend besluit vallen.

Nu kan ik mij denken, dat iemand van het begin af zich dat zóó heeft voorgesteld, ja, zelfs dit zóó van-zelf-sprekend geacht heeft, dat het niet eens in discussie behoefde te komen. Maar, waar collega SCHUCKINK KOOL van mij eischt, hem aan te toonen, waar wij in den door mij bedoelden zin besloten hebben, is het integendeel m. i. aan hem, aan te toonen, waar wij besloten hebben, dat de afdeulingsziekenfondsen niet behoeven te voldoen aan de voorwaarden van het bindend besluit — ook aan die, betreffende een billijke machtsverdeling tusschen dokters, apothekers en patiënten.

's-Gravenhage, 25 September 1915.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

HET EVENWICHT DER GESLACHTEN?

Uit het *New-York med. Journ.* refereert de heer PINKHOF in dit *Tijdschrift* van 18 Sept. jl. een artikel, handelende over het „Evenwicht der Geslachten”. Statistieken doen op het oogenblik reeds blijken, dat te Weenen aanmerkelijk meer jongens dan meisjes geboren worden. Zoo ik mij niet vergis, wijzen geboortestatistieken, opgemaakt in Duitschland na den oorlog van 1870, op hetzelfde verschijnsel. Op zeer merkbare wijze schijnt dus hier een hoogere natuurkracht in te grijpen. De vraag rijst echter: „met welk doel geschiedt deze ingreep?”. Want herstel van evenwicht tusschen de geslachten, welk doel door velen blijkbaar in dien maatregel gezien wordt, wordt op

deze wijze toch allermintst verkregen, wanneer men althans onder dat evenwicht verstaat het aanwezig zijn van een ongeveer gelijk aantal mannelijke en vrouwelijke individuen van denzelfden leeftijd. De pasgeboren jongetjes kunnen moeilijk de gesneuvelde volwassen mannen vervangen, en hun meerderheid in getalsterkte tegenover het aantal meisjes, dat tegelijkertijd met hen ter wereld komt, heeft slechts tengevolge, dat het door den oorlog thans verbroken evenwicht nog sterker verstoord wordt en veel langduriger gestoord zal blijven. Immers, na jaren, wanneer de thans geboren individuen den geslachtsrijpen leeftijd zullen hebben bereikt, zal een surplus van mannen bestaan, zooals op het oogenblik een meerderheid van vrouwen. De natuur zou inderdaad het evenwicht herstellen, wanneer zij in dezen tijd volwassen mannen het levenslicht schonk. Op een dergelijke wonderbaarlijke wijze treedt zij echter niet op.

Wanneer men nu vasthoudt aan de juistheid der statistieken, dient men dus ook aan te nemen, dat de natuur er op uit is, door een zeer in het ooglopenden ingreep, de verwarring nog grooter te maken. Of zou de kans bestaan, dat de natuur zich ook in deze op minder demonstratieve wijze openbaart, dan men blijkbaar geneigd is mogelijk en waarschijnlijk te achten, en de statistieken óf door velerlei invloeden aanleiding hebben gegeven tot foutieve gevolgtrekkingen, óf zelf niet geheel in orde zijn?

Den Helder, 27 September 1915.

K. EDEL.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Centrale commissie voor de statistiek.

Als bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staatscourant* 1915, n°. 180, is opgenomen het *Jaarverslag der Centrale Commissie voor de Statistiek over het jaar 1914*. In 1913 heeft die commissie aan den minister van binnenlandsche zaken te kennen gegeven, dat zij bereid was door het Centraal-Bureau voor de statistiek te doen bewerken de vijfjaarlijksche overzichten der sterftestatistiek naar de leeftijden en oorzaken van den dood voor elke gemeente afzonderlijk, zooals die vóór 1904 werden uitgegeven, maar toen gestaakt zijn; dat zij bereid was, die statistiek niet alleen voor de toekomst te bewerken, maar ook sedert 1901 (invoering der nieuwe benamingen der doodsoorzaken); maar dat zij daaraan de voorwaarde verbond van uitbreiding van het personeel van het Centraal-Bureau ¹⁾. Uit het verslag over 1914 blijkt thans, dat de minister daarop geantwoord heeft, dat hij geen bezwaar tegen de bewerking van die sterftestatistiek had, *mits dat zonder uitbreiding van personeel geschiedde*. (Dit schrijven van den minister dagteekent nog een half jaar vóór het uitbreken van den oorlog). Voor het bijwerken van den achterstand meent de minister, dat geen voldoende aanleiding bestaat.

Korten tijd daarna werd nog een schrijven van den Centralen Gezondheidsraad van den minister ontvangen, waarin dit lichaam vraagt, of nu inderdaad de bewerking van vijfjaarlijksche overzichten van 1913 af kan worden tegemoetgezien; verder vestigt de raad 's ministers aandacht op het feit, dat slechts gesproken is van sterftecijfers naar de leeftijden en de oorzaken van den dood, maar dat er zonder twijfel ook bij behoort een splitsing naar de geslachten. Hierop is door den directeur van het Centraal-Bureau geantwoord, dat reeds sedert 1910 het grondmateriaal voor het vijfjarig over-

¹⁾ Zie omtrent die aangelegenheid dit *Tijdschrift* 1914, II, bldz. 709.